

Í Fossvogsskóla er lögð áhersla á heildræna nálgun í íslenskukennslu þar sem m.a. er beitt aðferðum kenndum við Orð af orði, sjá:

<http://hagurbal.weebly.com/>

-Íslenska er önnur tveggja kjarnagreina í námi barna og traust kunnáttu í móðurmáli er meginstoð góðrar menntunar. Hæfniviðmiðum í íslensku er skipt í fjóra flokka og mynda samofna heild þar sem hver flokkur getur haft gagn af öðrum:

1. Talað mál, hlustun og áhorf
2. Lestur og bókmenntir
3. Ritun
4. Málfræði

-Í íslenskukennslu er lögð er áhersla á að auka almenna lestrarfærni nemenda. Til þess er beitt fjölbreyttum kennsluaðferðum sem miða að því að efla lesskilning og unnið er jafnhliða með lestur og ritun.

-Í lestrarkennslunni er lögð áhersla á að koma til móts við þarfir hvers og eins og að nemendur fái verkefni við hæfi. Auk bóka sem eru lesnar í samlestri fá nemendur að velja sér lesefni fyrir yndislestur úr bókasafni skólans eða koma með bækur að heiman.

-Mikilvægt er að foreldrar taki þátt í lestrarnámi barna sinna með því að hvetja þau til lestrar og gefa sér tíma til að kynna sér lesefnið. Þannig geta foreldrar hjálpað til við að skilja framandi orð eða efni og gert börnum sínum enn betur kleift að þroskast sem lesarar.

-Íslenskunám fer fram í starfi og leik barnanna í öllu skólastarfi og áhersla er lögð á samþættingu við aðrar námsgreinar.

Til útskýringar: Texti á gráum fleti er hæfniviðmið úr Aðalnámskrá grunnskóla frá 2013.

Hæfniviðmið í íslensku.	5.bekkur	6.bekkur	7.bekkur
<p>Talað mál, hlustun og áhorf</p> <p>Við lok 5.bekkjar getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tjáð sig skýrt og áheyrilega, - tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið athygli áheyrenda m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar, - tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum, 	<p>Nemandi</p> <ul style="list-style-type: none"> • les eigin frásagnir og annarra • hlustar á upplestur nestissögu • tekur þátt í bekkjarfundum og málfundum • er ýmist gestgjafi eða gestur á sal • tekur þátt í umræðum • rýnir í bókmenntir og ýmis listform, metur þau og túlkar • er virkur þátttakandi í útikennslu og vettvangsferðum 		

<p>- hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum,</p> <p>- átt góð samskipti, hlustað, gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteisi.</p> <p>Við lok 6.bekkjar getur nemandi:</p> <p>- tjáð sig skýrt og áheyrilega og gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar,</p> <p>Við lok 7.bekkjar getur nemandi:</p> <p>- nýtt sér myndefni og rafrænt efni á gagnrýninn hátt,</p>	<p>Mikil samþætting við námsgreinarnar; samfélagsgreinar, náttúruvísindi og stærðfræði.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • kynnir verkefni tengt Landnámi Íslands og landafræði Íslands • framlag á jólas kemmtun 	<ul style="list-style-type: none"> • tekur þátt í uppfærslu jólaleikrits • kynnir verkefni tengt Norðurlöndum og Snorra Sturlusyni 	<ul style="list-style-type: none"> • tekur þátt í helgileik í skóla og Bústaðarkirkju • tekur þátt í ræktunarhluta Stóru upplestrarkeppninnar • tekur þátt í dagskrá á Degi íslenskrar tungu • kynnir verkefni tengt Evrópu og brotum úr sögu Íslands
<p>Námsleiðir</p>	<ul style="list-style-type: none"> • samræður • kynningar • upplestur • spjallfélagar • vettvangsferðir 		
<p>Bjargir og námsgögn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hljóðefni á vef Námsmatsstofnunar • nestissögur, s.s. Gásagátan • samvera á sal • fjölmiðlar – vefefni • verkefni nemenda 		
<p>Námsmat</p>	<p>Talað mál - símat Kennari fylgist með og metur hæfni nemenda til að tjá sig, standa fyrir máli sínu og eiga í samræðum við skólafélagana.</p> <p>Hlustun - símat Kennari fylgist með og metur hæfni nemenda til að hlusta á talað mál; s.s. fyrirmæli og innlagnir, frásagnir, umræður og upplestur.</p>		

	Áhorf - símat Kennari fylgist með og metur hæfni nemenda til að taka þátt sem áhorfendur t.d. kynningar samnemenda, gestkomandi eða á sal skólans.		
Lestur og bókmenntir Við lok 5.bekkjara getur nemandi: - lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi, - greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta, - lesið sér til ánægju og fróðleiks - lesið gamlar og nýjar bókmenntir þ.á.m. þjóðsögur og ljóð, - greint nokkur frásagnarform bókmennta og beitt fáeinum bókmenntafræðilegum hugtökum s.s. tíma, sjónarhorni, sögusviði og boðskap, - greint rím og ljóðstafi - aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni og nýtt við lausn verkefna, - lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær.	Nemandi <ul style="list-style-type: none"> • les sér til ánægju og yndis, heima og í skóla • les í hljóði, upphátt, í paralestri, í kór • les og leysir ýmis lesskilningsverkefni • gerir grein fyrir eigin lestri, munnlega og skriflega • les og hlustar á sögur, ljóð og leikrit • túlkar sögur og ljóð á myndrænan og leikrænan hátt • greinir boðskap • lærir ljóð utan að • les hefðbundin og óhefðbundin ljóð • raðar saman orðum í ljóð 		
	Nemandi les <ul style="list-style-type: none"> • sögulega skáldsögu íslensks höfundar • sögur úr goðafræði • þjóðsögur um álfa og huldufólk • dæmisögur frá ýmsum löndum • sögur af fólki og dýrum • ýkjusögur • sögur úr daglegu lífi 	Nemandi les <ul style="list-style-type: none"> • sögulegar skáldsögur íslenskra höfunda • skáldsögu Norræns höfundar • þjóðsögur um tröll • brot úr Íslendingasögum • sögur fornra menningarþjóða, Egypta, Grikkja og Rómverja • dæmisögur 	Nemandi les <ul style="list-style-type: none"> • þjóðsögur tengdar hafinu og vötnum • fornaldar- og riddarasögur • sögur rá miðöldum • sögur úr daglegu lífi

<p>Við lok 6.bekkjar getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi, lagt mat á hann og túlkað, - notað þekkingu og reynslu ásamt ríkulegum orðaforða við lestur og skilning á texta, - greint rím, ljóðstafi og boðskap - aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, <p>Við lok 7.bekkjar getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lesið sér til ánægju og fróðleiks og gert öðrum grein fyrir þeim áhrifum sem texti hefur á hann - greint rím, ljóðstafi hrynjandi, líkingar og boðskap - lagt nokkurt mat á gildi og trúverðugleika upplýsinga, 	<p>Nemandi þekkir</p> <ul style="list-style-type: none"> • endarím • stuðla og höfuðstafi 	<p>Nemandi þekkir</p> <ul style="list-style-type: none"> • persónugervingu • ljóðstafi og rím • myndlíkingar 	<p>Nemandi þekkir</p> <ul style="list-style-type: none"> • mismunandi rím • myndmál
<p>Námsleiðir</p>	<ul style="list-style-type: none"> • yndislestur • samlestur með ýmsum aðferðum, s.s. paralestur • heimalestur 		
<p>Þjargir og námsgögn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Flökkuskinna • Óskasteinn • Orðspor 1 • vefefni • lestrarbækur í öðrum námsgreinum • yndislestrarbækur • útprentað efni af Skólavefnum 	<ul style="list-style-type: none"> • Snorri Sturluson • Orðspor 2 • Bróðir minn Ljónshjarta • Annar Smellur • yndislestrarbækur 	<ul style="list-style-type: none"> • Völusteinn • Ljóð: valið efni frá kennurum (sjá kennsluáætlun) • Þriðji Smellur • Orðspor 3 • lestrarbækur í öðrum námsgreinum • vefefni

			<ul style="list-style-type: none"> • verkefni tengd Stóru upplestrarkepninni • yndislestrarbækur
Námsmat	<p>- Vinna nemenda er metin jafnt og þétt yfir námsárið og á að vera til leiðsagnar þannig að nemandi viti hver námsleg staða hans er hverju sinni.</p> <p>-Námsmatið grundvallast á söfnun upplýsinga um námsframvindu nemenda í daglegu starfi og formlegum prófunum í grunnþáttum íslensku</p>		
	<p>Kannanir á haustönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raddlestrarpróf í september og janúar • Orðalykill – orðskilningspróf í upphaf annar • Lesskilningur <p>Kannanir á vorönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raddlestrarpróf í maí • Orðalykill – orðskilningspróf við annarlök • Orðarún, staðlað lesskilningspróf lagt fyrir í aprílbyrjun og apríllök. Prófin eru hluti af lesferli nemenda 	<p>Kannanir á haustönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raddlestrarpróf í september og janúar • Orðalykill – orðskilningspróf í upphaf annar • Lesskilningur <p>Kannanir á vorönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raddlestrarpróf í maí • Orðalykill – orðskilningspróf við annarlök • Orðarún, staðlað lesskilningspróf lagt fyrir í aprílbyrjun og apríllök. Prófin eru hluti af lesferli nemenda • bókmenntakönnun við annarlök 	<p>Samræmt könnunarpróf í september</p> <p>Kannanir á haustönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raddlestrarpróf í september og janúar • Orðalykill – orðskilningspróf í upphaf annar • Lesskilningur <p>Kannanir á vorönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesferilspróf í maí • Orðalykill – orðskilningspróf við annarlök • Orðarún, staðlað lesskilningspróf lagt fyrir í aprílbyrjun og apríllök. Prófin eru hluti af lesferli nemenda • bókmenntakönnun við annarlök
	<p>Um raddlestrarprófin</p> <p>Stöðluð raddlestrarpróf frá Menntamálastofnun eru lögð fyrir þrisvar sinnum ári; í september, janúar og maí. Prófin mæla lesfimi sem er samsett færni leshraða, lestrarnákvæmni, áherslna og hrynjanda. Menntamálastofnun hefur sett fram lágmarksviðmið sem miða við rétt lesin orð á mínútu að vori. Þessi viðmið eru:</p> <p>5.bekkur: 150 – 270 orð a mín.</p>		

	6.bekkur: 175 – 290 orð a mín. 7.bekkur: 200 – 320 orð a mín.		
Ritun Við lok 5.bekkjar getur nemandi: - skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd, - samið texta þar sem beitt er eigin sköpun, notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa, - skrifað texta á tölvu og beitt nokkrum aðferðum ritvinnslu, Við lok 6.bekkjar getur nemandi: - skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd og beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu, - valið textategund, skipulagt og orðað texta, svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli, á þann hátt sem hæfir tilefni, - beitt helstu atriðum stafsetningar og greinarmerkjasetningar og sýnt að hann hafi vald á þeim,	Nemandi <ul style="list-style-type: none"> • þjálfar skrift • fæst við fjölbreytta ritun, skapar persónur og sögusvið, setur sig í spor, segir frá daglegu lífi sínu og umhverfi • fæst við mismunandi málsnið og textagerðir s.s. ritun bréfa, póstkorta, ljóða, auglýsinga, rökfærslutexta, leiðbeiningartexta, dagbókarfærslur og minningarbrott • gerir útdrátt • skrifar eftir ritunarrömmum • gerir hugtakakort • skrifar heildstæðan texta út frá hugtakakorti og mynd • spreytir sig í myndasögugerð • notar spjaldtölvur • notar ritunarforrit 		
	Nemandi <ul style="list-style-type: none"> • ritar 1. og 3. persónu frásagnir • beitir punkta- og kommuasetningu • beitir spurningamerki • notar fjölbreytni í upphafi málsgreina 	Nemandi <ul style="list-style-type: none"> • þekkir reglur um gæsalappir • lærir um beina og óbeina ræðu • notar fjölbreytt lýsingarorð • notar fjölbreytt tengiorð Samþætting	Nemandi <ul style="list-style-type: none"> • beitir reglum um gæsalappir • beitir beinni og óbeinni ræðu • leggur mat á málsnið Samþætting <ul style="list-style-type: none"> • ljósmyndir og ljóð

<p>- skrifað texta á tölvu og beitt nokkrum aðferðum ritvinnslu, vísað til heimilda.</p> <p>Við lok 7.bekkjar getur nemandi:</p> <p>- skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd og beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu, gengið frá texta og notað orðabækur,</p> <p>- lesið texta og skoðað hann með það í huga að kanna hvernig höfundur skrifar og nýtt það við eigin ritun</p>	<p>Samþætting</p> <ul style="list-style-type: none"> • ljósmyndir og ljóð • Ísland veröld til að njóta • víkingar og landnámið • rithöfundur á bókasafni 	<ul style="list-style-type: none"> • ljósmyndir og ljóð • kynning í stjórnufræði • Norðurlandaverkefni • Snorra saga • verkefni sem tengjast norrænum bókmenntum 	<ul style="list-style-type: none"> • heimildaritgerð • Evrópuverkefni • Ísland og umheimurinn
<p>Námsleiðir</p>	<ul style="list-style-type: none"> • skrifað eftir forskrift • frjáls ritun • ritun eftir ýmsum ritunarrömmum • ritun eftir ljósmyndum, stuttmyndum o.fl. • tölvuvinna • tölvuforrit • spjaldtölvuvinna 		
<p>Bjargir og námsgögn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Handbók í ritun: Beinagrindur • ritunarráttur tengdir ólíkum textagerðum • fyrirsagnir úr dagblöðum • málefni líðandi stundar • árstíðir og eða hátíðir • Orð af orði • stuttmyndir • forskriftarbækur • ljóðaskrif • spjaldtölvur • tölvur 		

	<ul style="list-style-type: none"> • forrit s.s. í fingrasetningu 		
Námsmat	<ul style="list-style-type: none"> • Gult er gott – blátt má bæta • Þrjár stjórnur og ein ósk • leiðsagnarmat, kennari ræðir við nemendur um markmið og leiðir • jafningjamat, nemendur ræða saman um markmið og leiðir 		
	<ul style="list-style-type: none"> • leiðbeinandi mat, jafnt og þétt yfir skólaárið 	<ul style="list-style-type: none"> • leiðbeinandi mat, jafnt og þétt yfir skólaárið 	<ul style="list-style-type: none"> • leiðbeinandi mat, jafnt og þétt yfir skólaárið • skriftarsýnishorn 3x yfir veturinn
Málfræði	<p>Nemandi</p> <ul style="list-style-type: none"> • vinnur með orðaforða, orðflokka, málfræðihugtök, málsgreinar, efnisgreinar og merkingu • leysir ýmsar stafsetningaræfingar s.s. sóknarskrift, eyðufyllingar og skrifar eftir upplestri • þjálfar stafrófið við að raða í stafrófsröð og leita í orðabókum • beitir greinarmerkjum • þekkir og greinir orðflokka þrjá; nafnorð, sagnorð og lýsingarorð • greinir orð skv. líkani Freyers • vinnur með orð dagsins/vikunnar • greinir framandi orð í orðhluta 		
	<p>Nemandi</p> <ul style="list-style-type: none"> • gerir greinarmun á litlum og stórum staf • beitir punkta- og komusetningu • þekkir reglur um ng og nk • þekkir mun á nafnorðum með eða án greinis 	<p>Nemandi</p> <ul style="list-style-type: none"> • beitir mín/ minn reglunni • beitir reglum um ng og nk • beitir reglum um skiptingu samsettra orða milli lína • lærir um lýsingarorð sem enda á an • lærir um stofn orða, m.a. stafavíxl • lærir um y/ý hljóðvarp 	<p>Nemandi</p> <ul style="list-style-type: none"> • beitir reglum um stofn orða • beitir reglum um hljóðvarp • gerir greinarmun á beinni og óbeinni ræðu • þekkir fornöfn
<p>Við lok 5.bekkjar getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðbókum og öðrum gagnabrunnum um mál, - beitt þekkingu sinni á málfræði við að búa til málsgreinar og efnisgreinar og gert sér grein fyrir fjölbreytileika málsins, - gert sér grein fyrir notagildi íslenskrar málfræði m.a. við ritun og stafsetningu. 			
<p>Við lok 6.bekkjar getur nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti, - beitt þekkingu sinni á málfræðilegum hugtökum í umræðu um mál, ekki síst eigið mál, talað og ritað. 			
<p>Við lok 7.bekkjar getur nemandi:</p>			

<ul style="list-style-type: none"> - gert sér nokkra grein fyrir eigin máli og hefur skilning á gildi þess að bæta það, - notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti, gert sér grein fyrir margræðni orða og nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun, tal og ritun, - áttað sig á hvernig orðaforðinn skiptist í sagnorð, fallorð og óbeygjanleg orð og greint hlutverk og helstu einkenni þeirra, - notað orðtök og málshætti í töluðu máli og rituðu og greint notagildi þeirra í texta, - nýtt orðaforða sinn til að skapa ný orð og orðasambönd og notað þau í texta. 	<ul style="list-style-type: none"> • gerir greinarmun á einföldum og tvöföldum samhljóða • lærir um hermikrákuorð 	<ul style="list-style-type: none"> • lærir um j-regluna 	
Námsleiðir	<ul style="list-style-type: none"> • innlagnir • spjallfélagar • umræður • samvinna • textagreining • textarýni • sjálfstæð vinna í vinnubókum 		
Bjargir – námsgögn	<ul style="list-style-type: none"> • Orðspor 1 • Mál til komið • Málrækt 1 • orðabækur 	<ul style="list-style-type: none"> • Orðspor 2 • Mál er miðill • Málrækt 2 • orðabækur 	<ul style="list-style-type: none"> • Orðspor 3 • Mál er miðill • Málrækt 3 • Stafsetning, ritreglur og æfingar • vefefni

			<ul style="list-style-type: none"> • orðabækur
Námsmat	<p>Leiðbeinandi mat jafnt og þétt yfir skólaárið</p> <p>Kannanir á haustönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • stafsetningaupplestrar jafnt og þétt yfir önnina • málfræðikönnun í lok annar <p>Kannanir á vorönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • stafsetningarkönnun eftir upplestri í lok annar • málfræðikönnun í lok annar 	<p>Leiðbeinandi mat jafnt og þétt yfir skólaárið</p> <p>Kannanir á haustönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • stafsetningaupplestrar jafnt og þétt yfir önnina • málfræðikönnun í lok annar <p>Kannanir á vorönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • stafsetningarkönnun eftir upplestri í lok annar • málfræðikönnun í lok annar 	<p>Samræmt könnunarpróf í september</p> <p>Leiðbeinandi mat jafnt og þétt yfir skólaárið</p> <p>Kannanir á haustönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • stafsetningaupplestrar jafnt og þétt yfir önnina • málfræðikönnun í lok annar <p>Kannanir á vorönn</p> <ul style="list-style-type: none"> • stafsetningarkönnun eftir upplestri í lok annar • málfræðikönnun í lok annar